

**NATUR OG
UNGDOM**

BELLONA
www.bellona.no

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 Trondheim

Oslo, 05.08.2019

Klage på vedtak om tillatelse til boring av letebrønn 6611/1-1 Toutatis i PL896 i Norskehavet

Det vises til vedtak og tillatelse, datert 16. juli 2019

Bakgrunnen for denne klagen er at det omsøkte området er Norges viktigste gyte- og oppvekstområde for en rekke fiskeslag, har store populasjoner av sjøfugl og viktige dypvannskoraller. En medvirkende årsak til klagen er at DEAs søknad om tillatelse til boring av letebrønn 66111-1 er mangelfull og trenger ytterligere analyse før en eventuell boretillatelse kan vurderes, betingelser settes og eventuelt vedtak om tillatelse kan gis. Vi viser til vår høringsuttalelse datert 29.05.2019.

Begrunnelsen for klagen er tre-delt:

1. Tillatelsen er i strid med Mld. St. 35 (2016-2017)

Begrunnelsen for klagen er at tillatelsen, slik vi tolker den, er i strid med forvaltningsplanen for Norskehavet (Mld. St. 35 2016-2017) og dens overordnede mål for forvaltningen av Norskehavet.

Vi mener tillatelsen er i strid med følgende mål:

«Forvaltningen skal ta særlig hensyn til behovet for vern og beskyttelse av sårbare naturtyper og arter.

Forvaltningen skal sikre at aktivitetene i området ikke truer naturgrunnlaget og dermed sikre mulighetene for fortsatt verdiskaping i fremtiden.

Det skal legges til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i området innenfor rammer og krav til helse, miljø og sikkerhet som er tilpasset hensynet til økosystemene og annen virksomhet

Norskehavet skal forvaltes slik at mangfoldet av økosystemer, naturtyper, arter og gener bevares, og slik at økosystemenes produktivitet opprettholdes. Menneskelig aktivitet i området skal ikke skade økosystemenes funksjon, struktur eller produktivitet.

Skade på marine naturtyper som anses som truede eller sårbare, skal unngås.

I marine naturtyper som er særlig viktig for økosystemenes funksjon, struktur og produktivitet, skal aktiviteter foregå på en slik måte at alle økologiske funksjoner opprettholdes.

Truede og sårbare arter og nasjonale ansvarsarter skal opprettholdes på eller gjenoppbygges til livskraftige nivåer. Utslippet negativpåvirkning av slike arter som følge av virksomhet i Norskehavet skal unngås.

Utslipp og tilførsler av forurensende stoffer til Norskehavet skal ikke føre til helseskader eller skader på naturens evne til produksjon og selvfornyelse. Virksomhet i Norskehavet skal ikke bidra til forhøyede nivåer av forurensende stoffer.

Konsentrasjonen av helse- og miljøfarlige kjemikaler og radioaktive stoffer i miljøet skal ikke overskride bakgrunnsnivå for naturlig forekommende stoffer, og skal være tilnærmet null for menneskeskapt forbindelse. Utslipp og tilførsler av helse- og miljøfarlige kjemikaler eller radioaktive stoffer fra virksomhet i Norskehavet skal ikke bidra til overskridelser av disse nivåene.

Operasjonelle utslipp fra virksomhet i området skal ikke medføre skade på miljøet, eller bidra til økninger i bakgrunnsnivåene av olje eller andre miljøfarlige stoffer over tid.

Risikoen for skade på miljøet og de levende marine ressursene som følge av akutt forurensning skal holdes på et lavt nivå, og skal kontinuerlig søkes ytterligere redusert. Dette skal også være styrende for virksomhetsom medfører fare for akutt forurensning.»

Bellona og Natur og Ungdom stiller seg spesielt undrende til at DEA i tillatelsen også får klarsignal for utslipp av borekaks. I følge forvaltningsplanen (Mld. St. 35 2016-2017) side 67 kan petroleumsvirksomhet påvirke sårbar bunnfauna som koraller og svamper ved nedslamming med borekaks.

Bellona og Natur og Ungdom vil ha en redegjørelse for hvordan boretillatelsen ivaretar forvaltningsmålene i Mld. St. 35 /2016-2017)

Tillatelsen er gitt for perioden 1. september 2019 til 29.februar 2020. Det årlige innsiget av skrei foregår i vintersesongen og tidspunktet varierer fra år til år avhenging av variasjoner i havtemperatur, havstrømmer og generelle værforhold. Det innebærer at et uhellsutslipp i slutten av den tillatte bore perioden vil kunne true gyteprosessen.

2. Tillatelsen er i strid med Miljødirektoratet sine anbefalinger fra 2010 og 2013

Begrunnelsen for klagen er at tillatelsen, slik vi tolker den, går imot [Miljødirektoratet sine egne anbefalinger fra 2010](#) og [2013](#), der de sterkt fraråder oljeboring i området.

I uttalelser (datert 03.05.2010) fra Direktoratet for Naturforvaltning – nå del av Miljødirektoratet – kan vi lese:

«I Norskehavet ble utlysning i områdene som ligger rett sør for Lofoten/Vestfjorden frarådet også i 20. konsesjonsrunde, for to år siden. Siden den gang har det kommet til ny kunnskap om koraller og nye analyseresultater i forbindelse med oppdateringen av forvaltningsplanen i Barentshavet og Lofoten. Analysene viser at selv oljeutslipp av moderate omfang kan få store konsekvenser

– Den nye kunnskapen styrker ytterligere våre argumenter for å fraråde petroleumsvirksomhet i de aktuelle områdene, og vi er derfor noe forundret over at disse blokkene igjen foreslås utlyst. Vi vet at eventuelle utslippuhell vil føre til at oljen driver med kyststrømmen rett inn i de sårbare og verdifulle områdene ved Røst i Lofoten og videre inn i Vesterålen [...]

«Dette er spesielt dramatisk for bestandene av sjøfugl, men også egg og larver av torsk og sild, strandsonen og kystsel er utsatt. [...]»¹

I uttalelser (datert 18.03.2013) fra Direktoratet for Naturforvaltning – nå del av Miljødirektoratet – kan vi lese:

«Rådet frå direktoratet kjem i høyringa om 20 fagstudiar som Olje- og energidepartementet har lagt fram. Dei 20 rapportane inneheld ny kunnskap om kva for verknadar petroleumsaktivitet nordaust i Norskehavet kan få.

– Vi meiner rapportane forsterkar kunnskapen vi har om at oljeutslipp i desse områda vil ha svært negative konsekvensar for miljøet. Det er stor fare for at eit utslipp vil råke sårbare grupper av artar som sjøfugl og fisk. Områda vi snakkar om er særst viktige for torsk og sild som er nøkkelartar i det heilskaplege økosystemet [...]

Vår vurdering er at miljørisikoen er stor. Dette bygger vi på at oljeaktiviteten vil gå føre seg svært nær kysten, eit utslipp vil nå land på få timar, store mengder olje kan råke kysten, konsekvensane for fleire artar og grupper av artar kan bli store og det er ei enorm utfordring knytt til beredskap i området [...]

DN er heller ikkje einige i at miljørisikoen er den same som i andre område med tilsvarende aktivitet. Etter DN si oppfatning er dette ein konklusjon som er basert på at det er lite sannsynlig at eit utslipp vil skje, utan at ein legg tilstrekkeleg vekt på at rapportane viser at miljøkonsekvensane vil vere høgare her enn i mange andre område.»²

Videre betviler direktoratet oljevernberedskapen i området:

«Direktoratet er sterkt i tvil om det er mogleg å sikre tilstrekkeleg beredskap til å handtere eit alvorleg oljeutslipp i dei aktuelle områda. Ved kystnær aktivitet vil store mengder olje kunne drive til land på svært kort tid. Sterke straumar, i kombinasjon med kystområde med ei rekkje øyer, holmar, viker og sund, vil bidra til at olje kan verte spreidd over store område. I delar av året er det heller ikkje mogleg å samle opp olje i strandsona.

Beredskapsanalysen beskriv svært utfordrande forhold. Analyser viser at sjølv ein beredskap som er mykje meir omfattande enn den ein vanlegvis legg til grunn, i liten grad vil redusere det betydelege potensialet for store miljøkonsekvensar.»³

Bellona og Natur og Ungdom vil ha en redegjørelse for hvilken *ny kunnskap* som har kommet frem siden Miljødirektoratets uttalelser i forbindelse med forslag om åpning og boring i området i 2010 og 2013;¹ Hvilken *ny kunnskap* kan tilsi at det er forsvarlig med oljevirkosomhet i disse områdene?

Bellona og Natur og Ungdom vil føye til to essensielle tilleggspunkter på oljevernberedskap.

1. Boresøknaden foreslår bruk av dispergeringsmiddel som alternativ til mekanisk oppsamling i tilfellet oljeutslipp. Erfaringene fra Deepwater Horizon ulykken tilsier at dispergeringsmiddel gjorde oljen enda mer giftig og mer biologisk tilgjengelig. Skadene på havmiljøet ble med andre ord enda verre enn om dispergeringsmiddel ikke hadde blitt brukt, slik at oljen hadde ligget på overflaten. Konsekvensanalysen bruker effektgrensedata for eksponering mot dispergeringsmiddel fra 2005. Det har ikke blitt oppdatert for faktiske data med erfaringer fra Deepwater Horizon, noe som vi mener bør være et minste krav i

¹ Miljødirektoratet/DN 3.5.2010: <http://test-old.miljodirektoratet.no/no/Nyheter/Nyheter/Nyhetsarkiv/2010/5/Frarader-oljeboring-av-hensyn-til-sjofugl/>

² Miljødirektoratet/DN 18.3.2013: <http://test-old.miljodirektoratet.no/no/Nyheter/Nyheter/Nyhetsarkiv/2013/3/Ikkje-tilradeleg-med-oljeutvinning/>

³ ibid

vurdering av tiltak for oljeutslipp. Bellona og Natur og Ungdom anbefaler derfor at dette avklares og at boresøknaden behandles deretter på nytt.

2. Hele boreaktiviteten planlegges med bruk av dynamisk posisjonering (DP) uten ankring. Vi mener risikoen for systemsvikt i DP er undervurdert. Grunlaget for dette påstand er erfaringen med cruiseskipet Viking Sky, som mistet all motorkraft under hendelsen i Hustadvika i mars i år, til tross for at skipet hadde moderne, godkjente back-up systemer.

Vi vil også nevne at Fiskeridirektoratet i [sin høringsuttalelse](#) til leteboringen uttrykte motstand mot utslipp av kjemikalier til sjø: «Fiskeridirektoratet mener prinsipielt at utslipp til sjø ikke bør forekomme, særlig utslipp av kjemikalier.»⁴

I [høringsuttalelsen sin](#) til utlysningen av området i 21. konsesjonsrunde frarådet også Fiskeridirektoratet petroleumsvirksomhet her: «*Blokkene 6610/3 og 6611/1: I dette området ligger et korallområde kalt Trænarevet. Vi vil fraråde all petroleumsvirksomhet på revet i det tilgrensende området til rev*»⁵

Havforskningsinstituttet frarådet også åpning av området i [sin høringsuttalelse](#)⁶ til 21. konsesjonsrunde, og la vekt på at dette er viktige gytefelt for snabeluer og vassild, og larvedriftsområder for sild og torsk.

3. Tillatelsen er i strid med Stortingets vedtak ifm. Innst. 445 S (2016-2017) datert 08.06.2017

Bellona og Natur og Ungdom viser også til Innst. 455 S (2016–2017) og vedtak I og II der:

«Stortinget ber regjeringen om å følge opp arbeidet med en helhetlig nasjonal plan for marine verneområder og prioritere områdene som er definert som særlig verdifulle og sårbare (SVO) i dette arbeidet. Stortinget ber regjeringen legge fram en egen sak om dette senest i 2020»

Og,

«Stortinget ber regjeringen sikre de særlige verdifulle områder (SVO) i Norskehavet frem til status for de marine verneområdene er avklart gjennom nasjonal marin verneplan.»

Som det kommer frem på Figur 1 ligger PL 896 klint opp i særlig verdifulle og sårbare områder slik de er definert og identifisert gjennom forvaltningsplaner for havområdene. I følge Miljødirektoratet

⁴ Fiskedirektoratet 3.6.2019, http://tema.miljodirektoratet.no/PageFiles/43344/Horing2019-5592_uttalelse_fra_Fiskeridirektoratet.pdf

⁵ Fiskeridirektoratet 30.4.2010, <https://www.regjeringen.no/contentassets/8ce8ec8283b749dab335baf954c9809b/fdir.pdf?uid=Fiskeridirektoratet>

⁶ Havforskningsinstituttet 5.5.2010, <https://www.regjeringen.no/contentassets/8ce8ec8283b749dab335baf954c9809b/hi.pdf?uid=Havforskningsinstituttet>

er dette «områder som ut fra naturfaglige vurderinger har vesentlig betydning for det biologiske mangfoldet og den biologiske produksjonen, og der mulige skadevirkninger kan få langvarige eller irreversible konsekvenser»⁷. Det er beklagelig at særlig verdifulle og sårbare områder ikke gir direkte virkninger i form av begrensninger for næringsaktivitet. Områder som på grunn av deres naturverdier er definert som særlig verdifulle og sårbare må forvaltes slik at hensynene til de spesifikke naturverdiene i det gitte området ivaretas på en god måte etter føre-var-prinsippet.

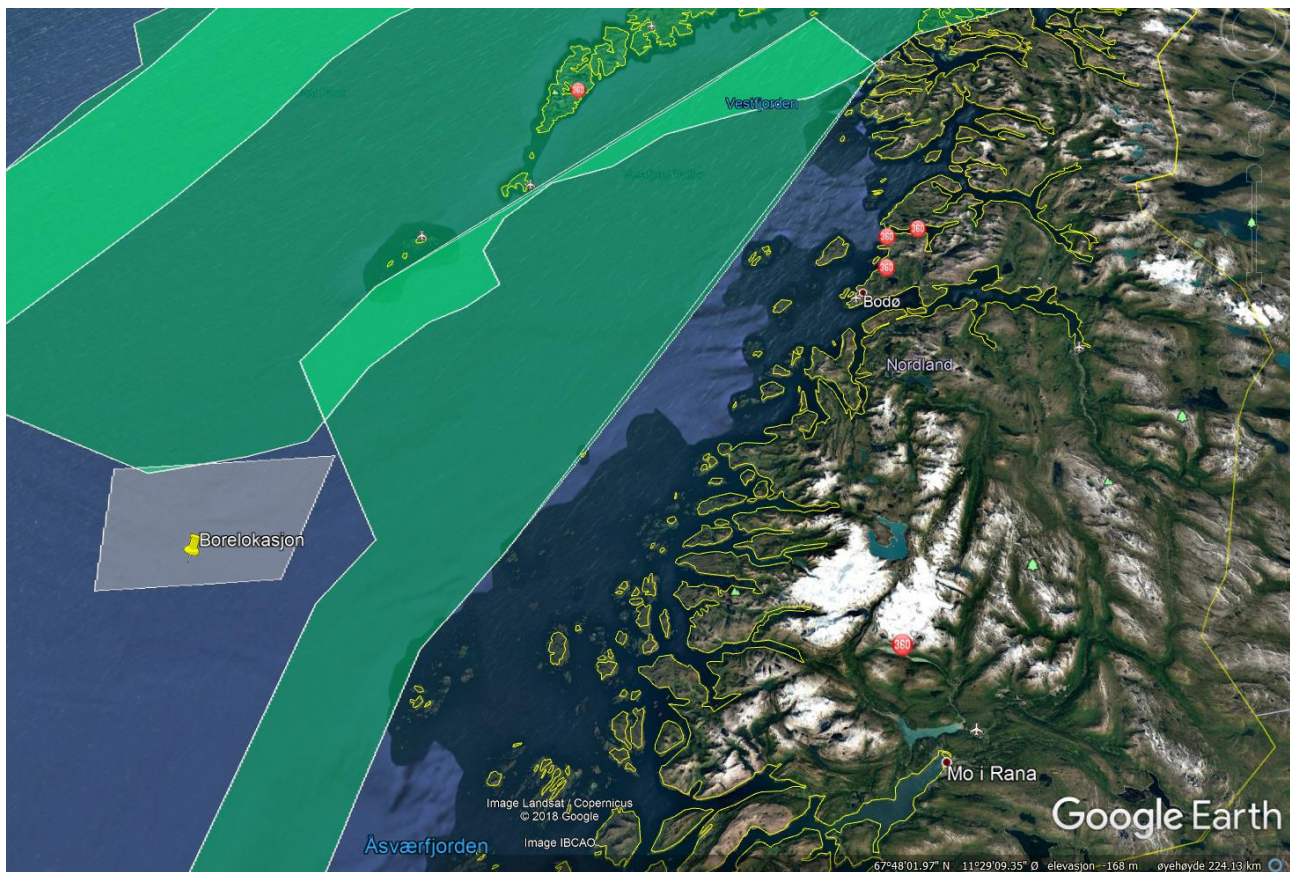
Bellona og Natur og Ungdom vil påpeke et avgjørende eksempel på dette. På side 7 i vedtaket står det: «*Det er spredte forekomster av Paragorgia aborea i området og hovedsakelig i plogmerkeområder vest for planlagt borelokasjon. Det var ingen funn innenfor 500 meter avstand fra borelokasjonen. Det ble ikke observert levende forekomster av Desmophyllum sp. kaldtvannskorallrev, og heller ikke betydelige ansamlinger av svamp. Det ble observert spor etter fiskeriaktivitet (trålspor) med mye knuste og ødelagte koraller.*»

Dette leser vi at det er funnet forekomster av svamp som ikke ansees som betydelige. Svamp er en sjelden, sårbar og utsatt art som ikke er ubetydelig og bør hensyntas.

Bellona og Natur og Ungdom legger til slutt en siste betraktning på Innst. 455 S (2016–2017). Det er foreslått deponering av borekaks på havbunnen under boring av topphull. Topphull borekaks beskrives som fjell/ikke miljøskadelige substanser. Det som er riktig er at den ikke er giftig men at konsistensen i seg selv medfører nedslamming og dermed har et miljøskadelig potensiale.

Bruk av 'Best Available Technology' tilsier at all borekaks samles opp og deponeres på land. DEA argumenterer med at det vil innebære betydelig økt kraftgenerering og økt miljøbelastning. Det er feil. Det medfører høyere klimagassutslipp men ikke økt miljøbelastning.

⁷ «Områdene er identifisert ut fra bestemte kriterier, der områdets viktighet for mangfold og produktivitet er de viktigste, og kriterier som unikhhet, uberørthet, representativitet og vitenskapelig og pedagogisk verdi er utfyllende kriterier» (<https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/MapService/Details/svo>)

Figur 1 Figuren viser hvordan PL 896 ligger klint opp i særlig verdifulle og sårbare områder (markert i grønt). Datasett fra NPD og Miljødirektoratet sine karttjenester.

Konklusjon

Naturverdiene som står på spill, den manglende beredskapen og misvisende utslippssimuleringene (slik vi beskriver og begrunner det i vår [høringsuttalelse](#)⁸), tilsier at det vil være uforsvarlig å tillate oljeboring i området. Både kontinuerlige utslipp av kjemikalier og eventuelle oljeutslipp vil kunne gjøre store ubotelige skader. Den dominerende kyststrømmen går nordover, og et utslipp av olje eller andre miljøskadelige stoffer vil med all sannsynlighet drive nordover og inn i gyte- og oppvekstområdene rundt Lofoten. Bellona og Natur og Ungdom mener derfor at tillatelsen er i strid med forvaltningsmål slik disse er satt i Mld. St. 35 (2016-2017); Tillatelsen strider også med Miljødirektoratets egne tidligere faglige fråråding av petroleumsaktivitet i området og vi mener at hensyn til særlig verdifulle og sårbare områder ikke er ivaretatt. Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet har også frarådet åpning, og dermed har statens egne miljøfaglige etaterlevert tungveiende argumenter mot petroleumsvirksomhet i dette området.

⁸ Bellona og Natur og Ungdom 29.5.2019, <https://tema.miljodirektoratet.no/PageFiles/43306/Toutatis%20h%C3%B8ring.pdf>

Krav om oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven § 42

Bellona og Natur og Ungdom krever at vedtak om leteboring i PL896 ikke iverksettes før vår klage er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42. Vi vil til støtte for kravet om at klagen gis oppsettende virkning vise til at saken gjelder et vedtak som åpner for igangsettelse av oljeboring som vil kunne medføre irreversible natur- og miljøvirkninger. Det forhold at en slik situasjon kan oppstå og dermed ikke kan gjenopprettes dersom vedtaket iverksettes før klagen er ferdigbehandlet, er et sterkt argument for å vente med iverksettelsen til klageinstansens overprøving er foretatt. Noe annet ville gjøre klageretten illusorisk.

Vi vil videre vise til at Miljødirektoratet allerede har frarådet leteboring i området. Direktoratets tidligere kritiske holdning indikerer at det er muligheter for at klagen vil få medhold, og all fornuft tilsier da at klagen gis oppsettende virkning. Det ville unektelig være nokså meningsløst om oljeboring blir gjennomført før klagen eventuelt får medhold, ettersom det da nettopp vil kunne ha skjedd en verdiforspillelse av den typen man er så oppsatt på å unngå.

Vi ber derfor om at tillatelsen til boring av letebrønn 6611/1-1 trekkes tilbake med begrunnelse i forvaltningsplanens forordninger, miljøfaglige råd fra direktoratet selv og med bakgrunn i både direkteeffekter av aktiviteten og følgeeffekter i økosystemet. Medvirkende årsaker til at tillatelsen bør trekkes tilbake er også den mangelfulle utformingen av DEAs søknad om tillatelse til boring av 6611/1-1 og hensyn til særlig verdifulle og sårbare områder.

Med vennlig hilsen

Sigurd Enge
Fagansvarlig Arktis

Gaute Eiterjord
Leder i Natur og Ungdom